

Forhandling

Justitsministeren (Frank Jensen):

Gennem de seneste år har spørgsmålet om rituelle slagtninger været genstand for en del debat. Der synes imidlertid undertiden at have været en tendens til at skære alle rituelle slagtninger over én kam. Debatten har derfor kunnet efterlade det indtryk, at alle rituelle slagtninger, også af større dyr, foregår uden bedøvelse af dyret.

Det er imidlertid ikke tilfældet. Tværtimod er realiteten den, at rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse kun udføres i mindre omfang, og når vi taler om kvæg, lam og får kun på et enkelt kreaturslagteri.

Islamisk Kulturcenter har i 1980'erne sagt god for rituelle slagtninger med forudgående bedøvelse ved hjælp af en ikkepenetrerende bolt-pistol eller et elbedøvelsesapparat. Rituelle slagtninger af dyr under disse former må i dyreværnsmæssigt henseende sidestilles med enhver anden form for slagting. Ved hovedparten af de rituelle slagtninger sker der således forudgående bedøvelse af dyret.

Den form for rituel slagting accepteres imidlertid ikke af det jødiske trossamfund samt i visse dele af det muslimske trossamfund.

Veterinærdirektoratet har om antallet af rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse oplyst, at der i 1994 blev slagtet i alt 5.500 stk. kvæg, lam og får. Det tal skal sammenholdes med det totale antal slagtede dyr, som i 1994 for kreaturers samt fårs og lams vedkommende var 850.000 stk.

Lovforslaget lægger op til at forbyde de former for rituel slagting af større dyr, som indebærer, at dyret ikke inden slagtingen bedøves. Det er efter min opfattelse ikke nogen let problemstilling, vi står over for. På den ene side har vi hensynet til i videst muligt omfang at sikre dyrene mod unødigt smerte, ulempe og angst, hensyn, der indgår som et grundlæggende princip på dyreværnsområdet, på den anden side må vi også have for øje, at rituelle slagtninger er et grundlæggende element i såvel de jødiske som de muslimske trossamfund, og det er derfor af afgørende betydning for disse trossamfund at kunne erhverve kød, som stammer fra dyr, der er slagtet i overensstemmelse med disse samfundes religiøse forskrifter.

Der er god grund til generelt at udvise varsomhed, når man sætter spørgsmålstejn ved berettigelsen af visse trossamfundes særlige krav f.eks. til slagtninger. For mit vedkommende

føler jeg i hvert fald, at en vis tilbageholdenhed og betydelig eftertanke er på sin plads, før Folketinget eventuelt skrider ind over for religiøse forskrifter om rituel slagting, der kan føres tilbage til Det Gamle Testaments Femte Mosebog, og som fuldt lovligt har været praktiseret her i landet i århundreder.

Jeg kan oplyse, at Rådet for Etniske Minoriteter over for Justitsministeriet har tilkendegivet, at man lægger betydelig vægt på, at adgangen til at udføre rituelle slagtninger fastholdes.

Vi har i Danmark en lang tradition for at udvise tolerance og åbenhed over for andre trossamfund og etniske grupper, og det er regeringens klare politik, at denne linje også fremover skal fastholdes. Hermed er naturligvis ikke sagt, at vi uden videre skal eller kan acceptere alt, blot det kan begrundes i religiøse eller kulturelle traditioner. Hvis sådanne traditioner strider mod grundlæggende værdier i det danske samfund, må vi naturligvis reagere imod, at disse traditioner praktiseres her i landet, men uden for dette område må vi vise tolerance over for andre religioners værdier, også selv om vi ikke umiddelbart kan forstå eller deler de bagvedliggende betragtninger.

Forslagsstillerne har i bemærkningerne til henholdsvis lovforslaget og beslutningsforslaget omtalt rituelle slagtninger som direkte dyremishandling. Det er stærke ord. Personligt føler jeg, at man bør være varsom med at tage så stærke ord i brug, medmindre man er på sikker grund.

Rituelle slagtninger blev indgående drøftet af Dyreværnsudvalget i betænkningen fra 1988, som ligger til grund for den nugældende dyreværnslov. Dyreværnsudvalget havde til brug for sine overvejelser inddraget de videnskabelige undersøgelser, som på daværende tidspunkt var tilgængelige. Disse undersøgelser gav imidlertid ikke noget entydigt svar på, om rituelle slagtninger uden forudgående bedøvelse kan anses for en forsvarlig slagtemetode.

Princippet i denne rituelle slagtemetode er, at der ved en hurtig overskæring af begge halspulsårer og halsvener indtræder et hurtigt blodtryksfald. Herved mister dyret bevidstheden og dermed smertesansen, og dyret dør på grund af blodtabet. Tidligere tyske undersøgelser har bekræftet, at dyret mister bevidstheden omgående eller meget hurtigt efter halssnittets udførelse. Nyere videnskabelige undersøgelser har imidlertid påvist forhold, der kunne pege i retning af, at dyret ikke i alle tilfælde mister bevidstheden umiddelbart efter, at halssnittet er blevet udført.